

Enlist. tsto 128/29.5.1986

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI

Rautakautisen asuinpaikan
kaivaus 05.08 - 04.09.1985

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI

Rautakautisen asuinpaikan kaivaus
05.08 - 04.09.1985

Kunta : Piikkiö
Kylä : Huttala
Tila : 1:29 (Myllyrinne), omistaja Piikkiön kunta

Peruakarttalehti : 2021 03
MK 1:2000-kartta : 2021 03/02 18-19

Koordinaatit : x 6702 80
y 2419 40
z n. 24-28 m mpy

Löydöt : TYA 283:1-39, 63-83
Aikaisemmat löydöt : TYA 225:1-5
TYA 253:1-121

Hiilinäytteet : TYA 283:40-62, 84-86
Aikaisemmat hiilinäytteet : TYA 253:122-150

Valokuvat : numerot 1-80

Kaivauskertomus : 13 sivua
7 liitettä
8 karttaliitettä
5 valokuvaliitettä
(valokuvaliitteet 1-2
on valokuvaluettelo)

lisäksi kertomukseen kuuluu
8 erillistä karttaa

Aikaisemmat tutkimukset :

Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki

Inventointi ja koekaivaus
04.07 - 06.07 ja 28.07.1983

Ristiretkiaikaisen rakennuksen pohjan
kaivaus sekä sen ympäristön koetutkimukset
06.08 - 14.09.1984

Tutkimuskohde sijaitsee Piikkiön keskustassa, n. 900 m Piikkiön kirkosta itä-koilliseen, Turun ohikulkutien ja Turku-Helsinki-tien välissä. Tutkimusalueen länsipuolella sijaitsee Piikkiön kunnantalo. (karttaliite 1)

Alueella suoritettiin inventointi ja koekaivaus vuonna 1983 (ks. sivulla 1 mainittu inventointikertomus). Inventoinnissa havaittiin Huttalanmäen keskiosan kaakkoisrinteessä rakennuksen pohja, joka koekaivauksen perusteella tulkittiin rautakautiseksi. Vuoden 1984 tutkimusten tarkoituksena oli tarkentaa rakennuksen pohjan ajoitusta sekä tarkemmin tutkia sen rakennetta (ks. sivulla 1 mainittu kaivauskertomus). Seuraavana vuotena suoritettujen jatkotutkimusten avulla pyrittiin edelleen selvittämään muinaisjäännösalueen luonnetta ja funktiota.

Tutkimus suoritettiin Piikkiön pitäjänhistoriatoimikunnan alaisuudessa, fil.tri. Jukka Luodon toimiessa valvojana. Kenttätöitä johti hum.kand. Henrik Asplund, teknisenä apulaisenaan hum.kand. Jaana Riikonen. Tämä kaivauskertomus on laadittu kaivauksen jälkitöiden ollessa vielä kesken.

KOORDINAATISTO JA KIINTOPISTEET

Koska kaivaus osittain oli jatkoa aikaisemmille tutkimuksille, käytettiin samaa koordinaatistoa ja kiintopistettä kuin edellisvuotena. Koordinaatiston päälinjat ovat rakennuksen seinien suuntaiset. Pystyakselin ja magneettisen pohjois-etelä-linjan välinen kulma on 346,5/400 gradia. Pystyakselille on annettu kirjainkoordinaatit, vaaka-akselille puolestaan numerot. Vaaka-akselin 0-piste on tulkittu origoksi, jonka vasemmanpuoleiset numerot ovat negatiivisia; ruutua 0 ei siis ole olemassa. (ks. erillinen yleiskartta)

Vuoden 1984 kaivausalueella sijaitsevan kiintopisteen korkeudeksi oli määritetty 24,45 m mpy. Vaaituslukua oli muutettava edellisvuotisesta; sen arvo oli e.m. kiintopistettä (n.s. kiintopiste 1) käytettäessä 254. Jotta rinteeseen poikki kulkeva koeoja pystyittäisiin vaaitsemaan kokonaisuudessaan, oli vaaituskojeelle määrättävä toinenkin paikka. Tästä syystä siirrettiin ylärinteeseen toinen kiintopiste (n.s. kiintopiste 2), joka sijaitsi 3,41 m korkeammalla kuin kiintopiste 1, eli 27,86 m mpy. Toisen vaaituskojepaikan vaaitusluku oli 171. Tätä vaaituspaikkaa käytettiin ruutulinjaan luoteispuolella sijaitsevien ruutujen korkeuksia mitattaessa (karttaliite 4). Ainoastaan koeojan leikkauskartassa on kaikki vaaitusluvut laskettu kiintopiste 2:n mukaisiksi. Tällöin kiintopiste 1:n mukaisiin lukemiin lisättiin 258 cm.

KYSYMYKSENASETELU

Vuoden 1984 tutkimuksilla pyrittiin ensisijaisesti paljastamaan alueella sijaitseva rakennuksenjäännös, sekä saamaan sille luotettava ajoitus.

Koko rakennuksen ala kaivettiin, mutta ajoituksessa jouduttiin nojautumaan kahteen koristeltuun keramiikanpalaan, joita mm. Paimiosta löytyneiden vastineiden perusteella pidettiin ristiretkiaikaisina. Ajoituksen valossa muinaisjäännös vaikutti kuitenkin erittäin kummalliselta "primitiivisine" rakennepiirteineen ja ohuine kulttuurikerroksineen, josta rautakautisen keramiikan ohella löytyi kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Ajoitusta saattoi täten pitää saavutettua tulosta kompleksisempänä. Tähän mahdollisuuksien viittasivat myös vuonna 1984 otettujen ¹⁴C-näytteiden ajoitustulokset.

Vuoden 1985 tutkimuksissa toivottiin löytyvän lisää ajoituskelpoista materiaalia; tästä syystä kaivamista jatkettiin kohdasta missä kulttuurikerroksen oletettiin olevan vahva.

Edellisvuoden kaivauksen jälkeen voitiin olettaa, että Huttalanmäen rakennuksenjäännöksellä on ollut aivan toisenlainen funktio kuin tavallisella nuoremman rautakauden talolla. Tähän funktioon liittyvät selvästi rakennuksen ympäristössä sijaitsevat aitamaiset kivirakenteet. Siitä syystä haluttiin koeojan ja erillisten koealueiden avulla jatkaa myös näiden kiveysten luonteen selvittämistä.

KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI

Tutkimus aloitettiin avaamalla 1 m leveä ja 20 m pitkä koeoja ruutulinjaan 4 lounaispuoliskoon (karttaliite 4). Tällöin edellisvuotisen ja vuoden 1985 kaivausalueiden väliin jäi 1 m leveä profiilikaista, joka ajottiin pois kun koeojan kohta oli kaivettu pohjaan ja leikkaus dokumentoitu. Profiilikaistaa ei kuitenkaan kaivauksen loppuvaiheessa ehditty tutkia, joten se jäi kaivamattomana vuoden 1984 ja 1985 kaivausalueiden väliin (karttaliite 3). Koeojan tarkoituksena oli antaa poikkileikkaus rakennuksen pihapiiristä, sitä kiertävästä ojasta ja ojaan liittyvästä kiveyksestä, sekä ylärinteen kivirivistä ja alueesta kiveyksien välissä.

Koeojan lounaispuolelle avattiin 24 m²:n kokoinen kaivausalue (karttaliite 3 ja 4). Koeojaa ja kaivausaluetta kaivettiin samanaikaisesti ja yhtä syvin kerroksin. Koeojan kaakkoispäässä kaivettiin kulttuurikerroksen syvyyden takia yksi kerros enemmän kuin kaivausalueella; koeojan luoteispäässä kaivettiin puolestaan yksi kerros vähemmän kuin kaivausalueella. Pääasiassa käytettiin normaalia tasokaivaustekniikkaa, jossa tasojen-välisen kerrosten paksuus oli n. 10 cm. Tätä kaivaustapaa käytettiin myös koealueiden kohdalla. Tasokaivaustekniikasta poikettiin erityisesti koeojan kaakkoispäässä, missä syvimät kulttuurimaakuo-panteet pyrittiin kaivamaan luonnollisten kerrosten mukaisesti.

Koealue 3 oli 16 m²:n alue, joka avattiin rakennuksenjäännöksen koillispuolelle, 6 m edellisvuoden kaivausalueesta koilliseen (karttaliite 3 ja 5). Alue sijoitettiin kohtaan missä oja alkoi etääntyä rakennuksen pihapiiristä ja jossa oli havaittavissa muutama turpeesta esiinpiistävä suuri kivi. Koealue 4 kaivettiin 1 m levyisenä lyhyenä koekaistana rakennuksenjäännöksen koillispuolisessa rinneessä kulkevan ojan poikki (karttaliite 3 ja 6).

Edellisvuoden kaivauksissa käytettiin tutkimustapaa, jolla pyrittiin säilyttämään paljastetut kivirakenteet mahdollisimman koskemattomina. Vuoden 1985 kaivauksissa ei tällaiseen menettelyyn katsottu olevan yhtä painavia syitä, joten kiveyksiä poistettiin huomattavasti enemmän. Kaivausten päätteeksi kaikki kivirakenteet entisöitiin peittämisen yhteydessä.

Kaivausalue ja koealueet piirrettiin joka tasossa. Suotuisan sään takia pystyttiin aika hyvin erottamaan myös maaväreissä ja laaduissa esiintyviä eroja. Näitä eroja oli nyt näkyvissä huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuotena, mikä ei luonnollisesti johtunut pelkästään suotuisasta säästä, vaan myös siitä, että kerrostumat tosiaan olivat edellisvuotisia heterogeenisempiä. Tasokarttojen ohella piirrettiin leikkauskarttoja, ja löytökarttoja kerroksesta 2 lähtien.

Valokuvadokumentointi suoritettiin joka tasossa n. 5 m korkeilta alumiinitikkailta. Kuvat muodostavat yhteenliitettyjä sarjoja. Koeojan yläosa kuvattiin n. 2 m:n korkeudelta. Tarvittaessa otettiin erillaisia yksityiskohtakuvia.

Torstaina 22.08 kävi kaivaukseen tutustumassa n. 150 17. pohjoismaisen arkeologikokouksen osaanottajaa. Tämä vierailu vaikutti huomattavalla tavalla kaivaustyön hidastumiseen kyseisellä viikolla, koska panostettiin voimakkaasti myös alueen ympäristön siistimiseen. Vieraiden kanssa käytyjä keskusteluja - erityisesti muinaisjännöksen funktiosta - on käytetty hyväksi ja osittain referoitu kaivauskertomuksen loppuosassa.

Seuraavassa esitellään eri kaivausalueilta saadut havainnot järjestyksessä ylärinteen kivirivi, oja kiveyksineen, sekä rakennuksen lounaispuolinen pihapiiri. Kertomus ei etene kaivausalueittain tai työvaiheittain, vaan pyrkii kuvaamaan havaintoja luonnollisina kokonaisuuksina.

YLÄRINTEEN KIVIRIVI

Tutkimusalueen ylärinteessä, rakennuksen luoteispuolella, oli n. 16 m pitkä, suurista kivistä kasattu aita. Rakennelma havaittiin jo vuonna 1984, mutta sitä ei silloin ehditty dokumentoida. Kiveys oli selvästi ihmisen kokoa, joskin voi olettaa että osa materiaalista on saatu haljenneesta avokalliosta n. 2-4 m kivirivin luoteispuolelta. (karttaliite 3)

Kiveys puhdistettiin esiin sammaleen ja turpeen alta, mutta varsinaista kaivausaluetta sen yhteyteen ei avattu. Sen suhdetta rakennuksen pohjan ympäristön kulttuurikerrokseen pyrittiin tutkimaan ainoastaan koeojan avulla. (kuva 33, valokuvaliite 4)

Ojaan liittyvän kiveyksen ja ylärinteen kivirivin välisellä alueella oli huomattavasti enemmän kiviä maassa kuin koeojan kaakkoisosassa ja varsinaisella kaivausalueella.

Tällä kiveyksellä ei vaikuttanut olevan selviä rajoja tai keskittyymiä, joten se lienee pääasiassa luontainen, vaikka maa sen kohdalla ei vaikuttanut puhtaalta. Tähän viittaa myös se, että koeojan luoteispään kiveys oli vastavälinlainen - ja selvästi puhtaassa hiekassa. Koeojan leikkausta piirrettäessä kävi kuitenkin ilmi, että kiveyksen luonne, harmaan maan esiintyminen ja hiekkaan raja eivät olleet yhtä selviä kuin tasokartoissa. Varsinaista hiekkaa oli monin kohdin vaikea nähdä ylipäättäen; miltei joka kohdassa oli harmaata hiesua, joka vaalenen syvemmälle mentäessä. Harmaan maan ja hiekan sekä hiesun raja on siis tulkinnanvarainen. Yllättävää oli, että puhtaassa hiesussa ei vaikuttanut olevan yhtä paljon kiviä kuin harmaassa maassa. Tämä havainto saattaisi puhua edellä esitettyä tulkintaa vastaan, jonka mukaan kiveys olisi pääasiassa luontaista.

Selvästi ihmisen kokoama oli suurista kivistä koostuva rivi, joka kulki koeojan poikki ruutujen $q/4$ ja $r/4$ välisen rajan kohdalla. Koekaista osui kahden maanpintaan näkyvän suuren kiven väliin, mutta myös kaistan kohdalta tuli näkyviin suuri kivi. Oli mahdotonta varmuudella sanoa kuuluiko myös viimeksi mainittu kivi rakennelmaan, vai oliko se luontaisella paikallaan. Suurin osa maanpintaan näkyvistä kivistä oli kuitenkin teräväsärmäisiä kallionlohkareita, kun taas koeojasta paljastunut oli pyöristynyt. Uskottavinta on, että varsinainen rakenne on kasattu alkuperäisen maanpinnan päälle, eikä upotettu maahan.

Ylärinteen kivirivi päättyi rakennuksenjäännöstä kiertävään ojaan, mutta on ajateltavissa että koealue 3:n länsipuolelle sijoittuvat suuret kivet muodostavat sille jatkeen (karttaliite 3). Tällainen tulkinta tuo kuitenkin mukanaan kysymyksen siitä miksi oja ja kivirivi leikkaisivat toisensa (?).

Rakennuksenjäännöksestä n. 20 m länsi-lounaaseen havaittiin vielä muutamia kiviä, jotka muodostanevat jatkeen ylärinteen kiviriville. Koska näitä ei tiheän kuusimetsikön takia pystytty kunnolla dokumentoimaan, päätettiin jättää tämä työ toistaiseksi tekemättä.

OJA JA SIIHEN LIITTYVÄT KIVEYKSET

Rakennuksen luoteispuolella kulkeva oja muodostaa lounaaseen päin mentäessä pienen pihapiirin, jonka jälkeen se jatkuu rinnettä alas aina modernia tietä varten tehtyyn leikkaukseen saakka. Toiseen suuntaan, eli koilliseen, oja jatkuu n. 70 m:n päähän rakennuksesta, jonka jälkeen se kääntyy rinnettä alas ja päättyy nykyiseen peltoon. (ks. erillinen yleiskartta)

Vuonna 1984 kaivettu koealue 2 osoitti ojan olevan peräisin rautakaudelta, ja että se oletettavasti liittyy samaan kokonaisuuteen kuin tutkittu rakennuksenjäännös. Lisäselvitystä ojan ja siihen liittyvän kiveyksen rakenteesta pyrittiin saamaan koeojan, kaivausalueen sekä koealueiden 3-4 avulla. (karttaliite 3)

Varsinaisella kaivausalueella oja erottui selvänä notkelmana, jonka luoteispuolella rinne nousi jyrkästi. Tihein kiveys keskittyi ojan ulko- eli luoteispuolelle, joskin vuoden 1984 kaivausalueella todettu sisäpuolinen kiveyskin jatkui kapeana kaivausalueen koillispuoliskossa. (valokuvaaliite 3; ks. myös erillinen kartta "taso 1")

Ojan kohta erottui syvemmälle kaivettaessa yhä savisempaan. Sen yläpuolella oleva kiveys vaikutti puhtaan hiekan päälle kasatulta, mutta kivien lomassa maa oli harmaata. (ks. erillinen kartta "taso 2")

Harmaa maa ei varmuudella ollut varsinaista kulttuurimaata, vaan mahdollisesti kiveyksen kohdalle muodostunutta hiekasta poikkeavaa maata. Tutkimusta jatkettiin Taso 2:n dokumentoimisen jälkeen siten, että vain kiveys ja siihen liittyvä harmaa maa poistettiin. Tämä vaihe dokumentoitiin valokuvaamalla sekä vaaitsemalla pohjalukemat poistetun kiveyksen kohdalta (karttaliite 7). Varsinaista tasokai-vausta jatkettiin kaivausalueen kaakkoispäässä.

Kokonaisuutena oja ja sen kiveykset noudattivat kaivausalueen kohdalla samoja rakennepiirteitä kuin vuonna 1984 kaivetun koealue 2:n kohdalla.

Koealue 3 kaivettiin kolmen turpeesta esiinpistävän suuren kiven itäpuolelle, kohtaan missä oja alkoi etääntyä rakennuksen välittömästä läheisyydestä. Oja leikkasi koealueen pohjoiskulman ja yksi mainituista kivistä osui sen lounaisreunaan. (karttaliite 3)

Koealueen lounaispuoliskosta paljastui kiveystä, joka vaikutti seuraavan edellä mainittuja suuria kiviä. Kiveys oli oja "sisäpuolella", mutta ei seurannut ojaa, vaan näytti eroavan siitä ja jatkavan pari metriä kaakkoon. Noin metriä ennen koealueen kaakkoisreunaa kiveys selvästi päättyi kahteen nieman suurempaan kiveen. (kuva 24, valokuvaaliite 4) Pari metriä koealueen reunasta kaakkoon oli maanpinnassa taas havaittavissa kiveystä, joka ilmeisesti on jatkoa ojasta erkanevalle kiveykselle. Vaikuttii siltä, että tällä kohdalla on aukko rakennuksenpohjan lähiympäristöä rajaavassa kiveyksessä. (karttaliite 3)

Koealue 3:n toista kerrosta kaivettaessa jätettiin kiveys paikoilleen. Kaivetuista kohdista paljastui kovaa ja kivistä maata, joka oli hyvin samantapaista kuin vuoden 1984 kaivausalueen koillisreunassa. Kivien lomassa oli vielä hieman harmaata kulttuurimaata, mutta se loppui syvemmälle kaivettaessa. Kuten vuonna 1984, niin myös nyt vaikutti siltä, että kyseessä on pääasiassa luontainen kivi- ja soramuodostelma. Koealueen pohjoiskulma oli tosin lähes kivetön ja tihein pikkukiveys keskittyi ojan kaakkoispuolelle, josta se harveni kaakkoon päin mentäessä. On siis mahdollista että kiveystä on muokattu joko tietoisesti tai tiedostamatta esimerkiksi ojan kaivamisen yhteydessä. Tiheimmän pikkukiveyksen sijoittuminen ojan kaakkoispuolelle tarkoittanee sitä, että ojasta nostettu maa on kasattu tälle puolelle, mikä - rinteen kaltevuusuunnan huomioonottaen - onkin luonnollista. (ks. erillistä karttaa "koealue 3")

Koealueen koillisreunan leikkausta dokumentoitaessa havaittiin, että kulttuurikerros paikoitellen vaikutti tummenevan syvimmissä kohdissaan (ks. erillinen kartta "koealue 3"). Luonnollista lienee kulttuurimaan kasautuminen ojan kohdalle, mutta vastaavanlaista maata oli myös ojan reunalla, missä pikemminkin olisi odottanut puhdasta maavallia. Koska havainto epäselvien kerrostumien takia on luettava epävarmaksi, ei sen tulkitseminen toistaiseksi ole mielekäästä.

Koealue 4:n kohdalla ojaan näytti liittyvän vain vähäistä kiveystä; ojan yläpuolella oli joitakin kiviä ja niistä oli myös kasautunut sen pohjalle. Ojan pohjalla olevien kivien alta paljastui myöhemmin tummempaa maata. Oletettavasti kivet ovat vierineet alas ojan yläpuolisesta harvasta kiveyksestä. Selvää kulttuurikerrosta paikalla ei ollut.

RAKENNUKSEN LOUNAISPUOLINEN PIHAPIIRI

Rakennuksen ulkopuolella sijainnut kulttuurikerros oli vahvimmillaan lounais-seinän ulkopuolella. Myös suurin osa edellisvuoden löydöistä tuli sieltä. Tästä syystä päätettiin tutkia tarkemmin pientä aluetta rakennuksen pohjan länsikulman lounaispuolella. (karttaliite 3)

Ensimmäisen kaivauskerroksen jälkeen vaikutti siltä, että tummin kulttuurimaa keskittyi ruuduissa 1/3 ja 1/4 paljastuneen kiveyksen yhteyteen. Kiveys vaikutti toimivan jonkinlaisena rajana koeojasta paljastuneen kulttuurimaan ja sen länsipuolelta esiintulleen hiekansekaisen kulttuurimaan välillä. Hiekka-alue rajoittui ojan kiveykseen ja sisälsi ruudussa 1/2 myös hieman savea. Saman ruudun eteläkulmasta paljastui harvaa kiveystä, jonka funktio jäi epäselväksi.

Toista kerrosta kaivettaessa paljastui koeojan kaakkoispäästä kaksi tummaa maaväriäiskää, joissa oli nokea ja hiiltä. Ne eivät muodostaneet paalunjälkiä tai muita tunnistettavia rakenteita. Niistä otettiin hiilinäytteet, joiden toivottiin ajoittavan rakennuksen ulkopuolisen kulttuurikerroksen. Hiilinäyte saatiin myös tummasta maaväriäiskästä ruudun 1/4 alueella. Tumman maan alue oli sama, johon jo aikaisemmassa vaiheessa liittyi kiveystä. Toisessa tasossa tästä kiveyksestä oli vielä havaittavissa jälkiä. Yhä edelleen rajoittui kulttuurimaan levintä luoteeseen suurinpiirtein näihin kiviin. Hiekansekainen kulttuurimaa muuttui ruuduissa 1/2-3 yhä puhtaammaksi hiekaksi. Löytöjen keskittyminen tumman maan alueeseen vaikutti puhuvan sen puolesta, että puhtaalta näyttävä hiekka tosiaan oli puhdasta; ainoastaan yksi keramiikanpala löytyi hiekkamaasta. Toista kerrosta kaivettaessa oli ruudun 1/2 eteläkulmassa jo aikaisemmin havaitusta kiveyksestä vielä jälkiä, mutta muutoin alue oli ojan kiveystä lukuunottamatta lähes kivetön.

Kerrosta 3 kaivettiin ainoastaan ruuduissa j-1/4, missä kulttuurikerrosta oli vielä jäljellä. Kerrosta kaivettaessa kulttuurimaa loppui lähes koko alueelta.

Kulttuurimaata jäi ainoastaan yhteen kuopanteeseen ruudussa k/4 ja toiseen ruudussa j/4, sekä ruudun j/4 kaakkoispuoliskoon. Ruudusta l/4 paljastui puhdasta savea, mutta muutoin kulttuurikerros näytti muodostuneen puhtaasti hiekan päälle. (ks. erillinen kartta "ruudut j-l/4") Jäljellä olevat kulttuurimaakuopanteet kaivettiin kuopalle, eli pyrittiin seuraamaan kulttuurimaan luonnollisia rajoja. Ne osat, jotka olivat puhtaassa hiekkamaassa erottuivat selkeästi, mutta syvempien kerrosten savimaassa saattoi kuopanteiden reunojen seuraaminen olla epätarkempaa. Kuopanteet dokumentoitiin valokuvaamalla, vaaitsemalla, sekä piirtämällä niistä leikkauskarttoja.

Ruudun j/4 kaakkoispuoliskossa kulttuurimaa-alue erosi kahdeksi erilliseksi kuopanteeksi, joita erotti 30-40 cm leveä puhtaan maan kaista. Toinen kuopanteista vaikutti muodostavan itä-länsi-suunnassa kulkevan ojan tai pitkänomaisen kuopanteen (kuva 71, valokuvaliite 5; ks. myös erillinen kartta "ruudut j-l/4"). Muut edellä mainitut kuopanteet eivät ulottuneet yhtä syväälle, eivätkä myöskään muodostaneet tunnistettavia rakenteita.

Ruudussa k/4 huomattiin kuopanteita kaivettaessa pyöreä jälki, jossa maa oli selvästi ympäröivää maata soraisempaa ja hieman tummempaa (kuva 77, valokuvaliite 5; ks. myös erillinen kartta "ruudut j-l/4"). Kyseessä saattaa olla paalunsija. Jälki oli halkaisijaltaan n. 13 cm ja osoittautui leikkauksessa n. 10 cm:n syvyiseksi. Sen ympärillä ei tutkittaessa havaittu jälkiä tukikiveyksestä.

Koeojan kaakkoisosan koillisreunan leikkauksessa erottui paikoitellen hyvin selvä, mutta ohut nokimaakerros. Kerrostumaan kuuluvaa nokimaata vaikutti olevan myös kulttuurimaakuopanteissa, vaikka se pääosin keskittyi niiden yläpuolella olevaan kulttuurikerrokseen. Nokimaan yläpuolella oli selvästi kulttuurimaata, mutta sen allaakin vaikutti olevan ohut kulttuurimaakerros. Epävarmuutta asiasta on sen takia, että nokimaakerrosta ei tasokäivauksessä pystytty erottamaan. Tärkeintä on joka tapauksessa nokimaakerroksen "ehjyys", eli että kulttuurimaakuopanteet ovat syntyneet ennen nokimaakerrosta ja sen yläpuolella olevaa kulttuurikerrosta. (ks. erillisiä karttoja "koeojan koillisreunan leikkaus" ja "ruudut j-l/4")

HUTTALANMÄEN MUINAISJÄÄNNÖSKOMPLEKSIIN AJOITUKSESTA

Vuoden 1984 tutkimusten jälkeen voitiin rakennuksen pohja ja sen ympäristön kivirakenteet ajoittaa ristiretkiaikaan. Ajoitus tehtiin kahden vedetyin viivoin koristellun kiiltäväpintaisen astianpalan perusteella. Samalla todettiin kuitenkin, että löytöaineistoon kuuluu keramiikkaa jossa on karkeaa naarmutusta, sekä kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. (ks. sivulla 1 mainittu kaivauskertomus) Koska paikalla ei siinä vaiheessa pystytty havaitsemaan eriaikaisia rakenteita, jouduttiin mm. pohtimaan kiviteknologian mahdollista käyttöä myöhäisrautakaudella. Mahdollisena pidettiin myös rakenteisiin kuulumattoman kivikautisen asutusvaiheen olemassaoloa.

Ensimmäiset viitteet siitä, että muinaisjäännöskompleksin ajoitus on oletettua monimutkaisempi saatiin ensimmäisten ^{14}C -analyysien tulosten myötä. Rakennuksen lounaispuolella sijaitsevasta kulttuurikerroksesta otettu näyte ajoittui nimitään viikinkiaikaan ja koealue 2:lta otettu näyte vanhempaan roomalaisaikaan. Oli siis perusteltu syy olettaa, että vuoden 1985 kaivauksissa paljastuisi vanhemman rautakauden löydöstöä myöhäisrautakautisen ohella. Aineiston alustavan läpikäymisen jälkeen voi sanoa että oletus toteutui, koska löytyi selvää n.s. naarmupintaista keramiikkaa. Myös kivilaji- ja kvartsi-iskoksia löytyi lisää. Koska iskokset esiintyvät samoilla alueilla kuin keramiikka, voivat ne hyvinkin kuulua rautakauteen.

Stratigrafia, joka paljastui koeojan kaakkoispäässä, viittaa selvästi ainakin kahteen eri tapahtumaan (jos nähdään kaikki komponentit - kuopanteet, nokimaa, kulttuurimaa nokimaan päällä - erillisinä, voidaan puhua kolmesta tapahtumasta). Kerrostumien ajoittaminen ei jälkitöiden tässä vaiheessa ole mielekäästä, mutta on mahdollista että niillä on selvä ajallinen ero. Huomautettakoon vielä, että nokimaaksi nimitetty kerrostuma todella vaikutti nokimaalta (siinä oli mm. paikoitellen runsaasti hiiltä), eikä peittyneeltä turvekerrokselta.

Mikäli tässä vaiheessa haluaisi esittää hypoteesin siitä miten Huttalanmäen muinaisjäännöskompleksi ajoittuu, joutuisi suurelta osin nojautumaan niihin ^{14}C -analyysiin, mitkä alueelta toistaiseksi on. Alueen käyttö olisi tällöin nähtävä kaksivaiheisena siten, että ensimmäinen vaihe sijoittuisi rautakauden alkuun ja toinen rautakauden loppuun. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluisi naarmupintainen keramiikka sekä kvartsi- ja kivilaji-iskokset. Samaten tähän vaiheeseen joutuisi liittämään sen huokoisen keramiikan, jonka huokoisuus selvästi johtuu kalkkikiven tai orgaanisen sekoiteaineen käytöstä. Toiseen vaiheeseen kuuluisi puolestaan vedetyin viivoin koristeltu keramiikka sekä muut kiilloitetut astianpalat. Löytöaineiston huolellinen läpikäyminen tarkentanee tätä ajoitushypoteesiä, mutta ei varmaankaan riittävästi. Ainoa mahdollisuus ajoituksen selkiinnyttämiseen näyttää tässä vaiheessa olevan mahdollisimman suuren hiilinäytesarjan ^{14}C -analyysi. Ongelmaksi saattaa tosin vuoden 1985 näytteitä ajatellen muodostua se, että suuri osa näytteistä on samasta nokimaakerroksesta, eli niiden ajoitustulokset saattavat olla identtiset. Toistaiseksi 5 näytettä on lähetetty analysoitaviksi (liitteet 3-7; vrt. näyteluettelo TYA 283:40-62 ja 84-86).

Muinaisjäännöskompleksin ajoitus saattaa siis kokonaisuutena muodostua vaikeaksi, mutta vielä vaikeampaa tulee kompleksin eri rakenneosien ajoittaminen olemaan. Toistaiseksi asiasta voi esittää vain arvailuja, koska stratigrafisia havaintoja ja muita ajoituskiintopisteitä on liian vähän.

HUTTALANMÄEN MUINAISJÄÄNNÖSTEN RAKENNETULKINNASTA

Ylärinteen kiviriviksi nimitetty suurista kivistä kasattu aitamainen rakenne rakennuksen pohjan länsi- ja luoteispuolisessa rinteessä saattaa kuulua muinaisjäännöskompleksin vanhimpiin osiin. Kivirivin tarkoituksena lienee tietyn alueen rajaaminen ja aitaaminen. Rakennusta kiertävän ojan ja siihen liittyvien kiveysten funktio lienee ainakin osittain ollut sama, vaikka siihen ojan myötä on liittynyt myös rinnettä alas vauvan sadeveden johtaminen pois pihapiiristä ja rakennuksesta. Molemmat oletukset aitarakenteista nojaavat pelkkien peruskiveysten olemassaoloon, koska jälkiä niihin mahdollisesti liittyneistä puurakenteista ei ole. Mikäli oletukset kuitenkin pitäisivät paikkansa ja voitaisiin osoittaa, että kahdella erityyppisellä, mutta funktioltaan samanlaisella rakenteella on sama tehtävä, on vahvat perusteet tulkita rakenteet eriaikaisiksi.

Ylärinteen kivirivi rajaa samaa terassia kuin oja ja siihen liittyvät kiveykset. Jo aikaisemmin (s. 5) on huomautettu, että koealue 3:n länsipuolelle sijoittuvat suuret kivet saattavat muodostaa jatkeen n.s. ylärinteen kiviriville. Mikäli tämä pitää paikkansa, leikkaa oja ylärinteen kivirivin ja kiertyy sen itäpään pohjoispuolitse poispäin pihapiiristä (karttaliite 3). Vastaus kysymykseen miksi oja leikkaisi ylärinteen kivirivin (?) on yksinkertainen: rakenteet ovat eri-ikäisiä! Ojaa kaivettaessa ja sen kiveyksiä kasattaessa ylärinteen kivirivi oli ilmeisesti jo vailla merkitystä ja sen tehtävää korvaamaan luotiin uusi rakenne.

Jos koealue 3:n länsipuolelle sijoittuvat suuret kivet halutaan nähdä ylärinteen kiviriviin kuuluviksi herää vielä kysymys siitä miksi näiden väliin jää n. 5 m pitkä alue vailla suuria kiviä? Vastauksen täytyy olla, että kivirivi on siltä kohdalta purettu ja kivet on siirretty muualle. Ainoa kohta toistaiseksi kaivetuilla alueilla, missä esiintyy useita suuria kiviä, on rakennuksen pohjan koillis-seinä. On hyvinkin mahdollista, että kivirivistä poistetut kivet on käytetty rakennuksen seinänperustusta rakennettaessa. (karttaliite 8)

Mikäli edellä esitetyt (huikeat) oletukset halutaan tiivistää ja yhdistää edellisessä luvussa esitettyyn kaksivaiheiseen ajoitushypoteesiin, saadaan jonkinlainen tulkinta rakenteiden suhteellisesta iästä. Edellä esitettyjen oletusten valossa voisi ajatella, että koeojan kaakkoispään nokimaakerroksen alle jääneiden kuopanteiden ohella myös n.s. ylärinteen kivirivi ajoittuu alueen ensimmäiseen käyttöperiodiin, eli rautakauden alkuun. Toisen käyttöperiodin aikana myöhäisellä rautakaudella n.s. ylärinteen kivirivi puretaan osittain ja poistetut kivet käytetään rakennuksen peruskiveystä kasattaessa. Samalla kaivetaan rakennuksen yläpuolelle oja joka leikkaa n.s. ylärinteen kivirivin, ja kasataan ojan yhteyteen kiveystä.

HUTTALANMÄEN MUINAISJÄÄNNÖSKOMPLEKSIN FUNKTIOSTA

Huttalanmäen asuinpaikka poikkeaa huomattavasti tavallisesta rautakautisesta asuinpaikasta sekä sijainniltaan, että rakenteeltaan. Rautakautisten asuinpaikkojen on traditionaalisesti oletettu sijainneen nykyisten kylämäkien yhteydessä, ja viime aikoina on näyttänyt siltä että asutusjälkiä alkaa löytyä myös nykyisiltä peltoalueilta, eli suhteellisen tasaiselta maalta. Huttalanmäen muinaisjäännösalue ei sijaitse vanhan kylämäen kohdalla, eikä myöskään maasto-olosuhteiltaan sovi perinteelliseen kuvaan rautakautisesta asuinpaikasta. Seuraavassa on esitetty joitakin näkökohtia ja oletuksia siitä, minkälainen Huttalanmäen funktio on rautakaudella ollut. Tässä yhteydessä ei kronologisia näkökohtia ole otettu huomioon, mutta hypoteesit rakentuvat lähinnä alueen nuoremman rautakauden käytön varaan. Lähtökohdanna on vuoden 1984 kaivauskertomuksen tulkinta:

"Voidaan olettaa, että paikalla ja rakennuksella on ollut aivan toisenlainen funktio, kuin tavallisella nuoremman rautakauden talolla, koska sen sijainti ja rakenne ovat niin poikkeavat. Rakennuksen pieni koko (korkeintaan n. 25 m² asuintilaa), erityyppisten seinänperustojen käyttö sekä lähes rakenteeton tulisija vaikuttavat hyvin "primitiivisiltä" piirteiltä. Vaikka tämä "primitiivisyys" sekä ohut kulttuurikerros tuovatkin mieleen kuvan tilapäisasumuksesta, ei rakennusta aivan sellaiseksikaan voi luokitella. Ympäristö (oja kiveyksineen sekä ylrinteen kivirivi) antavat pikemminkin aihetta olettaa, että paikka on luotu pitkäaikaisempaa käyttöä varten. Muinaisjäännös voi liittyä tietyn elinkeinon harjoittamiseen ja/tai syrjäänvetäytymisen tarpeeseen. Ohut kulttuurikerros voisi selittyä sillä, että paikan käyttö on ollut ajoittaista."

17. pohjoismaisen arkeologikokouksen osaanottajien käydessä tutustumassa Huttalanmäen kaivaukseen, esitettiin heille hypoteesi, jonka perusajatuksena oli, että paikalla on ei-agraarinen luonne. Sijainnin, aitauksiksi oletettujen rakenteiden, asumuksen "primitiivisyyden" ja kulttuurikerroksen ohuuden perusteella haluttiin asuinpaikka nähdä ajoittain käytössä olleena säter- tai trance humance-tyyppisenä asuinpaikkana. Trance humanella ei tässä yhteydessä toki tarkoitettu paimentamista eri korkeusvyöhykkeillä, vaan ainoastaan sesonkisidonnaista karjanajoa erillään varsinaisesta asuinpaikasta. Koska suurten eläinmäärien pito Suomessa lienee ollut hankalaa (talviruokintaa ajatellen), saattaisi Huttalanmäki olla useiden talojen tai kylien rakentama ja ylläpitämä paimennustukikohta, jota yhteisesti on käytetty tiettyinä aikana vuocsittain.

Joiltakin pohjoismaalaisilta kolleegoilta ajatus sai hyväksyvän lausunnon; toiset pyrkivät esittämään omia näkemyksiään paikan funktiosta. Ensimmäiseksi "kiistanaiheeksi" nousi tietenkin hypoteesin perusajatus, nimittäin asuinpaikan oletettu ei-agraarinen luonne.

Oletus sai paljon kritiikkiä; innokkaimmat näkivät rinteessä ihmisen muokkaamia terasseja ja kaskiraunioita! Mikäli rinteessä on ihmisen muokkaamia terassimaisia tasoja, ovat ne sellaisia, että niitä ei ilman geologista koulutusta pystynyt tunnistamaan. Kaskiraunioita (tarkemmin odlingsrösen=viljelysraunioita) paikalla ei ole havaittu, mutta ajatus kiveysten kasaamisesta alueiden raivaamisen yhteydessä on varteenotettava. On hyvin todennäköistä, että yksi syy kiveysten kasaamiselle on ollut kivien poisto varsinaiselta piha-alueelta, eli pellon raivaamista vastaava toimenpide. Rakennuksen lounaispuolisten alueiden kivettömyys saattaa osaksi johtua raivaamisesta, mutta kuten jo aikaisemmin on todettu, johtunevat erot kivisyydessä myös suurelta osin luontaisista sora-alueen sisäisistä eroista.

Vierailijoiden taholta kiinnitettiin myös huomiota siihen, että lähiympäristössä hyvinkin voisi sijaita muita rakennusjäännöksiä, jolloin kompleksin luonne erityisesti "primitiivisyyden" kannalta saattaisi ratkaisevasti muuttua. Mikäli Huttalanmäestä tai sen välittömästä läheisyydestä löytyy uusia muinaisjäännöksiä, saattavat ne luonnollisesti muuttaa alueen tulkintaa, mutta toistaiseksi hypoteesit on nojattava olemassaoleviin havaintoihin. On kuitenkin todettava, että tutkimukset ovat toistaiseksi ehkä liiaksi keskittyneet jo paikannettujen muinaisjäänösten ympäristöön.

Yllättävän moni arkeologi piti paikan tulkintaa vartiointi- tai puolustusjärjestelmään kuuluvaksi mahdollisena. Eräs halusi mm. nähdä rakennuksen pohjan kastaalin peruskiveyksenä! Useat rakennuksen pohjan piirteet ovat kuitenkin sellaisia, että se ei millään ole voinut olla puolustuslaite. Rakennelma ei myöskään sijaitse puolustusta ajatellen sopivalla paikalla (rinteen puolivälissä !?). Luultavasti ainoa yhteys vartiointiin ja puolustukseen on se, että Huttalanmäeltä on suora näköyhteys Huttalan linnavuorelle, joka sijaitsee n 1200 m itä-kaakkoon.

Tärkeitä huomautuksia tutkimus sai osakseen myös yksityiskohdissaan. Pohdinnan aiheeksi nousi mm. korkeiden fosfaattiarvojen puuttuminen. Tämä oli monien mielestä seikka, joka huomattavasti heikensi hypoteesin pitävyyttä. Pyrkimystä löytää korkeampia fosforiarvoja vertikaalisarjojen avulla pidettiin hyvänä, koska monilla oli kokemuksia siitä, että fosfaatti on saattanut sitoutua hieman oletettua syvempiin maakerroksiin.

Tärkeäksi koettiin myös paleoekologisten tutkimusten suorittaminen alueella. Mikäli esitetty hypoteesi pitää paikkansa, tulisi toiminnan kuvastua hyvin voimakkaasti siitepölydiagrammissa. Sopivan näytteenottokohdan löytäminen Huttalanmäen lähistöltä saattaa olla vaikeata. Mikäli näytteenottoon sopivaa allasta ei löydy, saattaisi jopa näytesarjan ottaminen mineraalimaasta asuinpaikan kulttuurikerroksesta tulla ajankohtaiseksi. Intuitiivisesti ajatellen moreenimaasta otettuun näytteeseen liitetynee kuitenkin liikaa virhelähteitä.

Edellä referoidusta keskustelusta on varmaankin käynyt ilmi, että Huttalanmäen muinaisjäännösalueen funktion tulkinnasta saattaa muodostua ongelma. Asiaa valottanee mahdollisesti suoritettavat luonnontieteelliset analyysit ja aineiston tarkempi läpikäyminen, mutta kiistattomat todisteet saattavat jäädä puuttumaan. Kenttätutkimusten jatkuminen selventäisi oletettavasti ajoituksia ja muinaisjäännöksen rakennetta, mutta aineistoa joka suoraan liittysi alueen käytön luonteeseen, voi olla hyvin vaikea löytää.

Turussa 31.10.1985

Jukka Luoto

fil.tri.

Henrik Asplund

hum.kand.

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

FOSFAATTINÄYTTEET

Maanäytteitä fosfaattianalyysiä varten otettiin yhteensä 56 kappaletta. Näytteet ovat pääasiassa vertikaalisarjoja, jotka otettiin kaivausalueiden leikkauksista. Vuonna 1984 otetut fosfaattinäytteet olivat pitoisuuksiltaan hyvin alhaisia. Vertikaalisarjojen avulla haluttiin tarkistaa tulosten paikkansapitävyys sekä muodostaa käsitys fosforin kulkeutumisesta syvempiin maakerroksiin. Näytteet kaivettiin puhtaalla lastalla paperipusseihin ja varastoitiin myöhemmin muovipusseihin.

Näytteitä otettiin seuraavasti:

ruutu	x	y	z	maalaji	huomautuksia
j/4	000	030	015 045 060 080		
j/4	000	080	010 020 030 035 050		
j/4	050	100	015 030 050 065		
j/4	090	000	015 025 045 060 080		
j/4	130	100	015 025 040 050		
k/4	060	000	015 035 045 060	"tumma maa" hiekk hiekk hiekk/savi	näyte tuhoutui näyte tuhoutui

jatkuu seuraavalla sivulla

jatkoa edelliseltä sivulta

ruutu	x	y	z	maalaji	huomautuksia
l/4	050	100	015 030 045	"tumma maa" "tumma maa" savi	
l/4	180	100	010 025 045	hiekk hiekk/savi	
m/4	120	100	015 030		ojan sisäkiveys ojan sisäkiveys
m/4	190	100	015 030		ojasta ojasta
m/14	020	200	012 022 040	"harmaa maa" kulttuurimaa hiekk	
n/3	120	058	113		kiveyksen lomasta
p/4	055	100	010 020 030 050	"tumma maa" "vaalea maa" hiesu	
q/4	100	100	010 025 045 065	"tumma maa" hiesu hiesu	
r/4	040	100	010 020 040 050	"tumma maa" "vaalea maa" hiekk/savi	
r/4	125	100	010 020 035 050	"tumma maa" "vaalea maa" hiekk	

AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: Jukka Luoto

- laitos: Suomalainen ja vertaileva arkeologia

- osoite ja puh.: Turun yliopisto, Henrikinkatu 2 20500 TURKU
puh: 921/645 253

Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: Henrik Asplund 05.08 - 04.09.1985

Näytteen nimi: TYA 283:51

Näytteen laatu ja määrä: puuhiiltä n. 3g

- vesipitoisuus (%):

- hehkutushäviö (%):

Näytteen löytöpaikka: Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki

- leveys- ja pituusaste: 60°25'42" / 22°32'17"

- syvyys: n. 70 cm maanpinnasta

- korkeus mpy.: n. 24 m mpy (N 60)

Näytteenottotapa: kaivettu puhtaalla lastalla paperipussiin

Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää?

Piikkiön Huttalanmäen rautakautisen muinais-
jäännösalueen kronologiaa.

Näytteen oletettu ikä: 500 e.Kr. - 500 j.Kr.

- perustelut ikäarviolle: Kulttuurikerroksessa esiintyvä naar-
mupintainen keramiikka, sekä näytteen
sijoittuminen stratigrafisesti vanhim-
paan osaan.

Onko lisää näyttemateriaalia saatavissa? EI

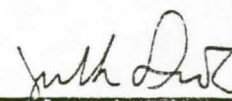
Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? ON

Huomautuksia: Näytteen tarkempi sijainti (kaivauskarttcihin
viitaten):

j/4 x: 040+-30 (kerros 4,
y: 050+-50 ojan pohjalta)
z: 341+-5

Liitteet: -

Päiväys ja allekirjoitus: Turussa 30.10.1985

Jukka Luoto

AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: Jukka Luoto

- laitos: Suomalainen ja vertaileva arkeologia

- osoite ja puh.: Turun yliopisto, Henrikinkatu 2 20500 TURKU
puh: 921/645 253

Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: Henrik Asplund 05.08 - 04.09.1985

Näytteen nimi: TYA 283:55

Näytteen laatu ja määrä: puuhiiltä n. 2g

- vesipitoisuus(%):

- hehkutushäviö(%):

Näytteen löytöpaikka: Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki

- leveys- ja pituusaste: 60°25'42" / 22°32'17"

- syvyys: n. 30 cm maanpinnasta

- korkeus mpy.: n. 24 m mpy (N 60)

Näytteenottotapa: kaivettu puhtaalla lastalla paperipussiin

Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää?

Piikkiön Huttalanmäen rautakautisen muinais-
jäännösalueen kronologiaa.

Näytteen oletettu ikä: 500 e.Kr. - 500 j.Kr. tai 800-1150 j.Kr.

- perustelut ikäarviolle: Näytteen sijoittuminen stratigrafisesti
vanhimman ja nuorimman kerrostuman väli-
sen nokialueen kohdalle, sekä kerrosten
löydöstö.

Onko lisää näytemateriaalia saatavissa? EI

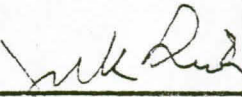
Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? ON

Huomautuksia: Näytteen tarkempi sijainti (kaivauskarttoihin
viitaten):

x: 150+-10 (kerros 2)
k/4 y: 035+-10
z: 258+-1

Liitteet: -

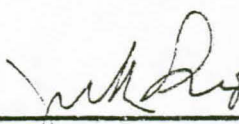
Päiväys ja allekirjoitus: Turussa 30.10.1985

Jukka Luoto

AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: Jukka Luoto
- laitos: Suomalainen ja vertaileva arkeologia
- osoite ja puh.: Turun yliopisto, Henrikinkatu 2 20500 TURKU
puh: 921/645 253
Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: Henrik Asplund 05.08 - 04.09.1985
Näytteen nimi: TYA 283:59
Näytteen laatu ja määrä: puuhiiltä n. 4 g
- vesipitoisuus(%):
- hehkutushäviö(%):
Näytteen löytöpaikka: Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki
- leveys- ja pituusaste: 60°25'42" / 22°32'17"
- syvyys: n. 40-60 cm maanpinnasta
- korkeus mpy.: n. 24 m mpy (N 60)
Näytteenottotapa: kaivettu puhtaalla lastalla paperipussiin
Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää?
Piikkiön Huttalanmäen rautakautisen muinais-
jäännösalueen kronologiaa.
Näytteen oletettu ikä: 500 e.Kr. - 500 j.Kr.
- perustelut ikäarviolle: Kulttuurikerroksessa esiintyvä naar-
mupintainen keramiikka, sekä näytteen
sijoittuminen stratigrafisesti vanhim-
paan osaan.
Onko lisää näytemateriaalia saatavissa? EI
Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? ON
Huomautuksia: Näytteen tarkempi sijainti (kaivauskarttoihin
viitaten):
k/4 ("paalunjäljen" vieressä oleva kuopanne)
Liitteet: -

Päiväys ja allekirjoitus: Turussa 30.10.1985

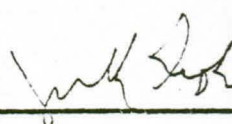

Jukka Luoto

AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: Jukka Luoto
- laitos: Suomalainen ja vertaileva arkeologia
- osoite ja puh.: Turun yliopisto, Henrikinkatu 2 20500 TURKU
puh: 921/645 253
Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: Henrik Asplund 05.08 -04.09.1985
Näytteen nimi: TYA 283:61
Näytteen laatu ja määrä: puuhiiltä n. 2 g
- vesipitoisuus (%):
- hehkutushäviö (%):
Näytteen löytöpaikka: Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki
- leveys- ja pituusaste: 60°25'42" / 22°32'17"
- syvyys: n. 15 cm maanpinnasta
- korkeus mpy.: n. 24 m mpy (N 60)
Näytteenottotapa: kaivettu puhtaalla lastalla paperipussiin
Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää?
Piikkiön Huttalanmäen rautakautisen muinais-
jäännösalueen kronologiaa.
Näytteen oletettu ikä: 500 e.Kr. - 500 j.Kr. tai 800-1150 j.Kr.
- perustelut ikäarviolle: Näytteen sijoittuminen nuoreksi ole-
tettuun rakenteeseen sekä muinais-
jäännösalueen löydöstö.
Onko lisää näyttemateriaalia saatavissa? EI
Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? ON
Huomautuksia: Näytteen tarkempi sijainti (kaivauskarttoihin
viitaten):
x 008
n/2 y 195
z 147
Liitteet: -

Päiväys ja allekirjoitus:

Turussa 30.10.1985

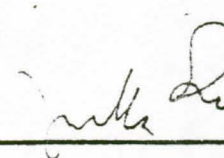

Jukka Luoto

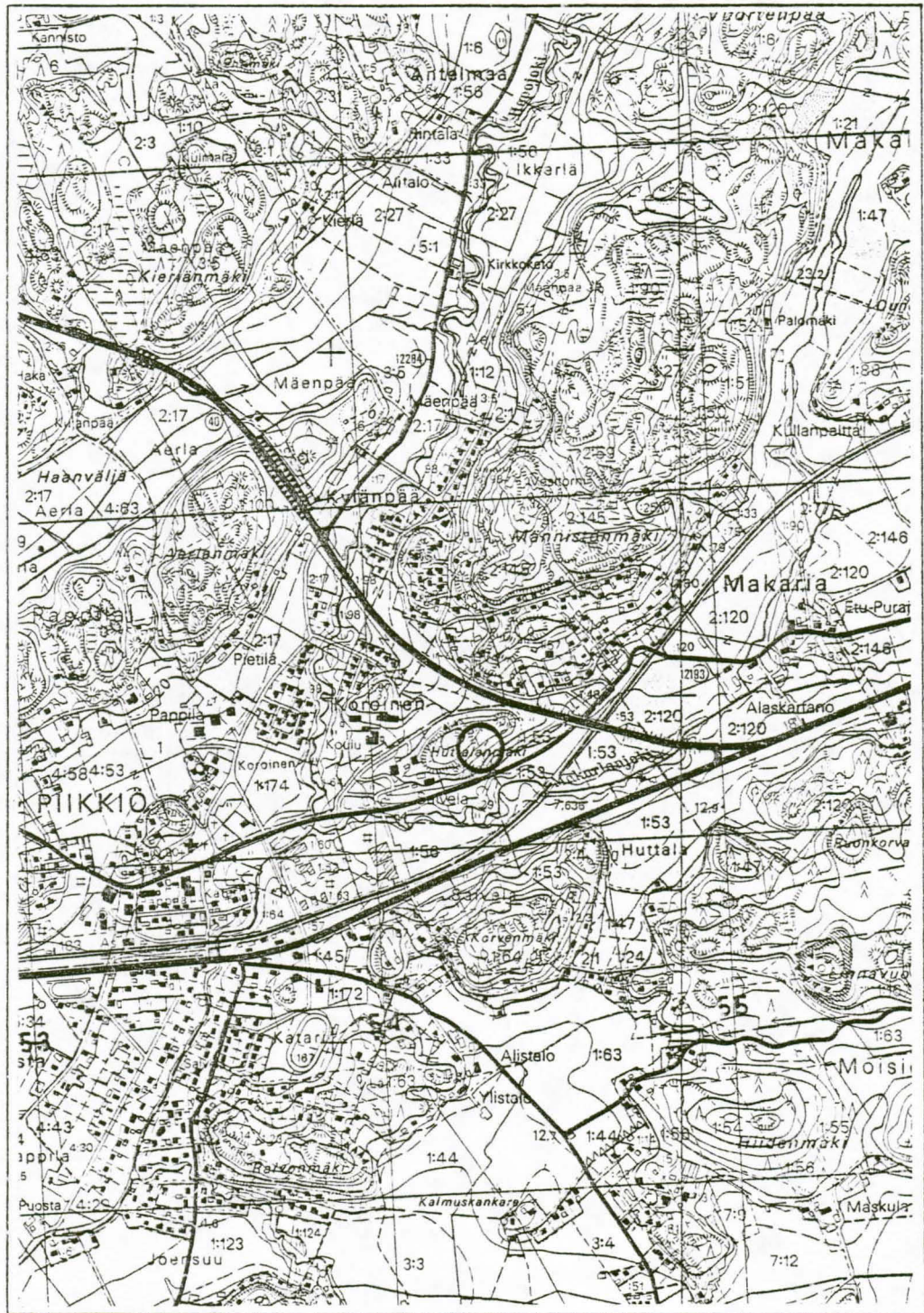
AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: Jukka Luoto
- laitos: Suomalainen ja vertaileva arkeologia
- osoite ja puh.: Turun yliopisto, Henrikinkatu 2 20500 TURKU
puh: 921/645 253
Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: Henrik Asplund 05.08 - 04.09.1985
Näytteen nimi: TYA 283:85
Näytteen laatu ja määrä: puuhiiltä n. 4g
- vesipitoisuus (%):
- hehkutushäviö (%):
Näytteen löytöpaikka: Piikkiö, Huttala, Huttalanmäki
- leveys- ja pituusaste: 60°25'42" / 22°32'17"
- syvyys: n. 30 cm maanpinnasta
- korkeus mpy.: n. 24 m mpy (N 60)
Näytteenottotapa: kaivettu puhtaalla lastalla paperipussiin
Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää?
Piikkiön Huttalanmäen rautakautisen muinais-
jäännösalueen kronologiaa.
Näytteen oletettu ikä: 500 e.Kr. - 500 j.Kr. tai 800-1150 j.Kr.
- perustelut ikäarviolle: Näytteen sijoittuminen nuoreksi ole-
tetun rakenneseosan kohdalle, sekä sii-
tä huokoisen keramiikan ja iskosten
ohella tavattu kiiltäväpintainen kera-
miikka.
Onko lisää näytemateriaalia saatavissa? EI
Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? ON
Huomautuksia: Näytteen tarkempi sijainti (kaivauskarttoihin
viitaten):
x: 080+-10
1/14 y: 025+-10
z: 232+-2
Liitteet: -

Päiväys ja allekirjoitus:

Turussa 30.10.1985

Jukka Luc

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

ote peruskartasta 2021 03

MK 1:20 000

tutkimusalue merkitty ympyrällä

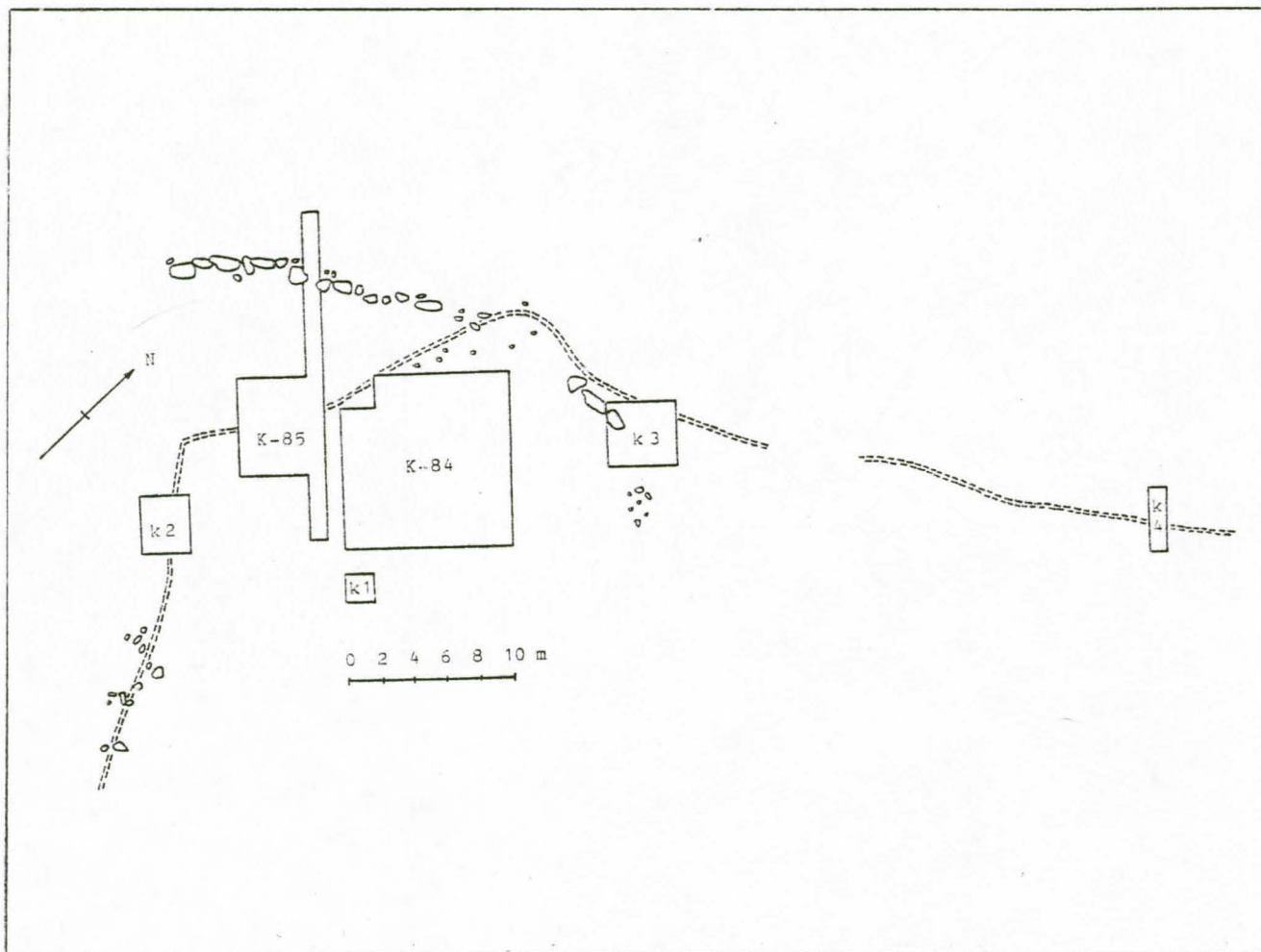

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

ote kartasta 2021 03/02 18-19

MK 1:2000

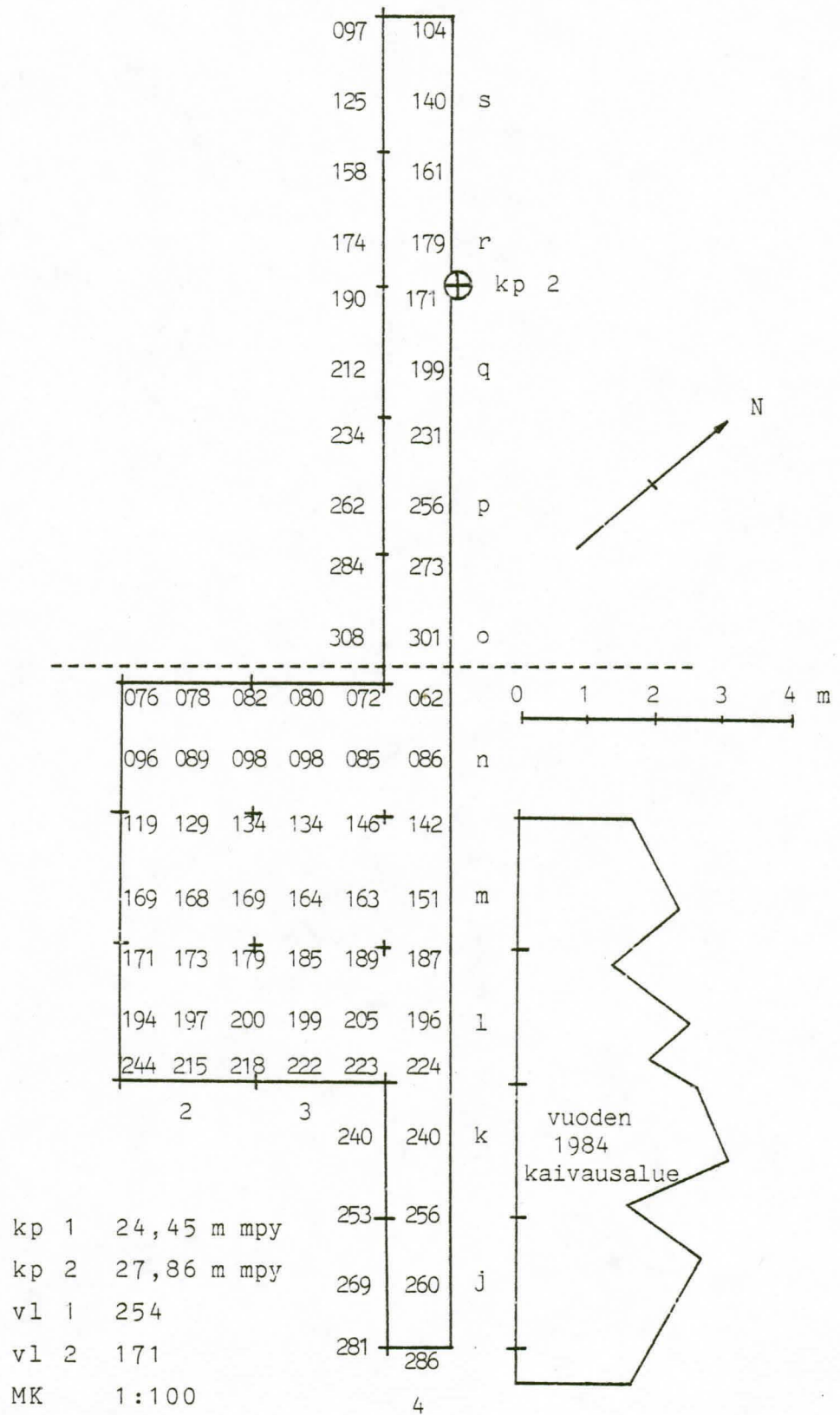
tutkimusalue (pihapiiri) merkitty pisteellä

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

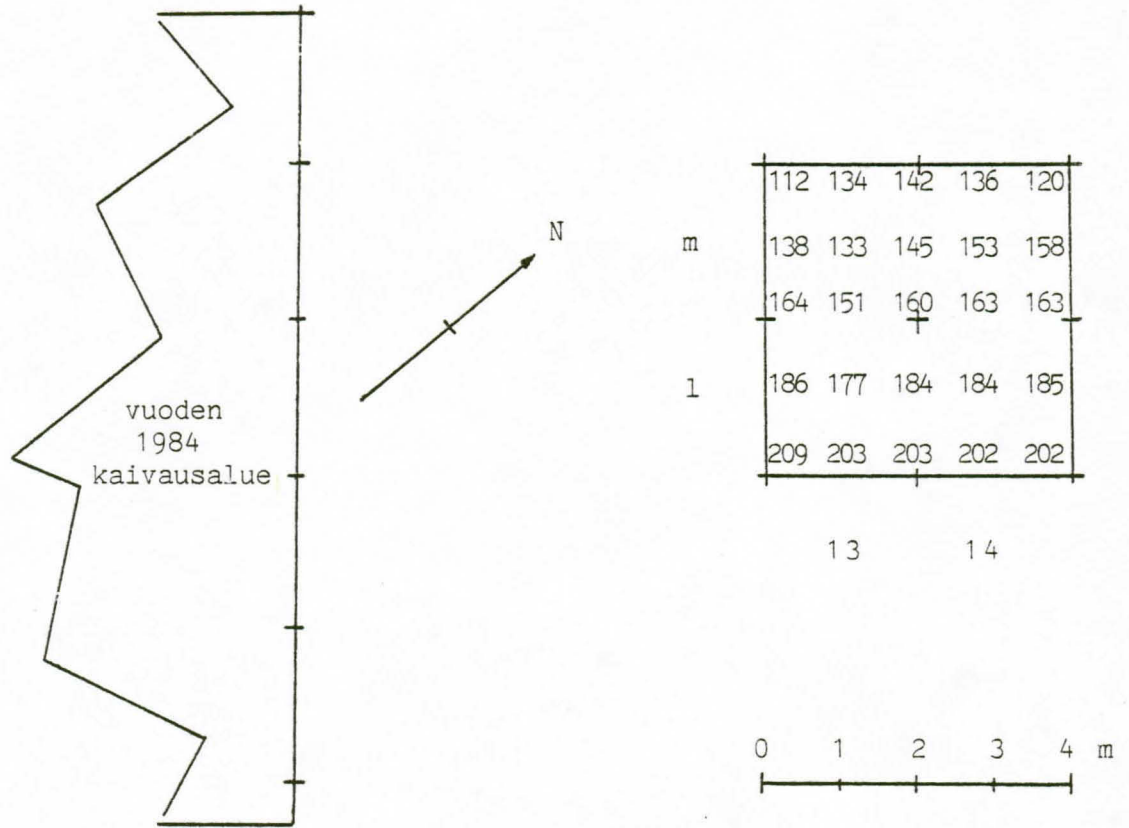
OTE YLEISKARTASTA

K - kaivausalue
 k - koealue
 === - oja

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

PINTAVAAITUS

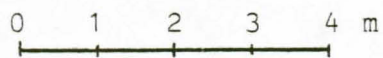
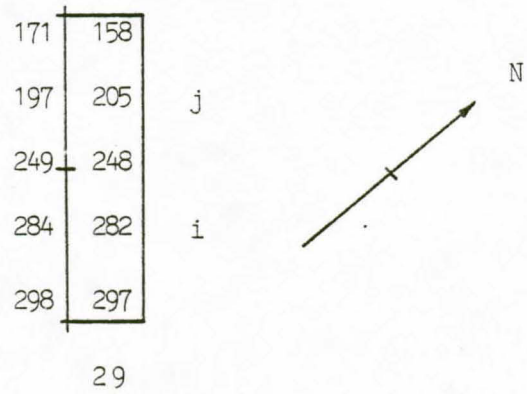
PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

KOEALUE 3 / PINTAVAAITUS

kp 24,45 m mpy

v1 254

MK 1:100

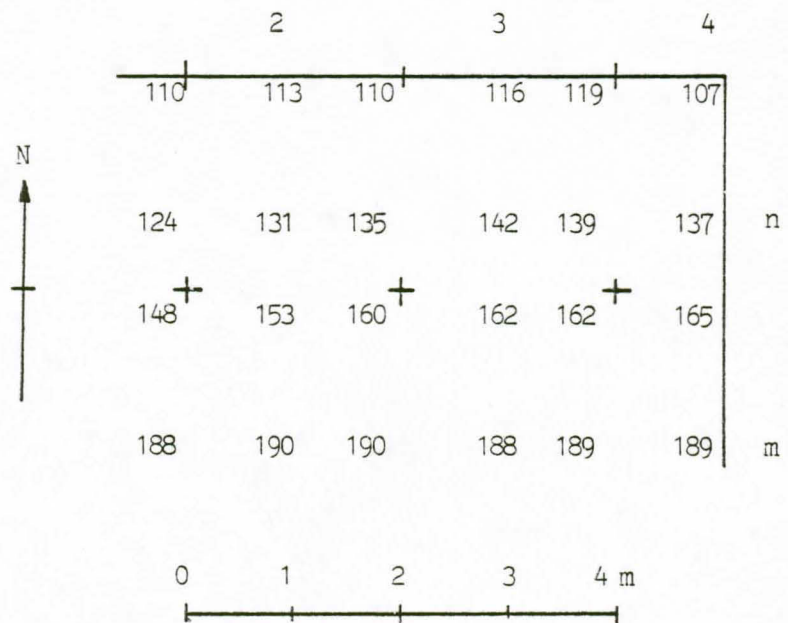
PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

KOEALUE 4 / PINTAVAAITUS

kp 24,45 m mpy

v1 254

MK 1:100

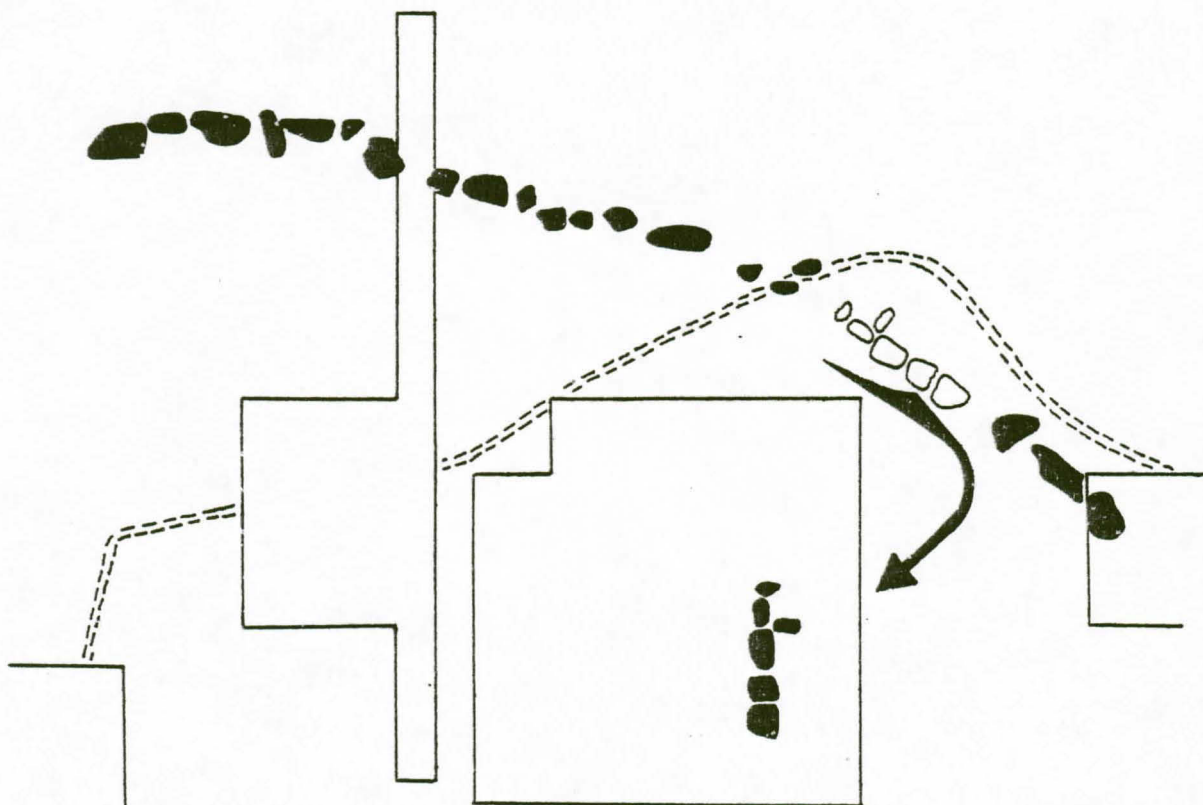

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

POHJAVAAITUS

kp 24,45 m mpy

vl 254

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

N.S. YLÄRINTEEN KIVIRIVI

MK 1:200

n.s. ylärinteen kivirivin hajoamista havainnollistava kartta; puuttuvat kivet on mahdollisesti siirretty rakennuksen koillisseinän peruskiviksi

PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

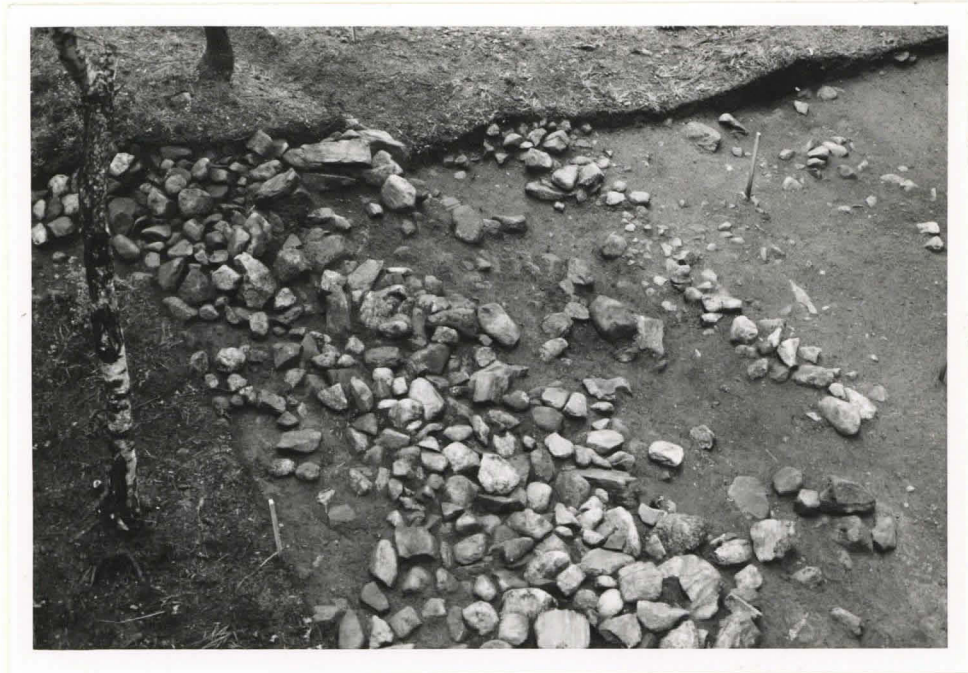
1. Koeoja paalutettuna kaakosta.
2. Koeojan luoteisosa paalutettuna etelästä.
- 3-8. Kaivausalue tasossa 1 kuvattu valokuvaustikkailta alueen länsikulmasta (vrt. tasokartta).
9. Koeoja ja kaivausalue tasossa 1 kaakosta.
- 10-14. Koeojan luoteisosa tasossa 1 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan lounaispuolelta.
- 15-17. Koeojan keskiosa tasossa 1 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan koillispuolelta.
18. Koeojan luoteisosa tasossa 1 kuvattu itä-kaakosta.
- 19-24. Koealue 3 tasossa 1 kuvattu valokuvaustikkailta etelästä (vrt. tasokartta).
25. Koealue 3 tasossa 1 sekä kiveyksen jatke alueen kaakkoispuolella kuvattu valokuvaustikkailta etelästä.
26. Koealue 4 tasossa 1 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta kaakosta.
- 27-31 Koeojan luoteisosa tasossa 2 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan lounaispuolelta.
32. Koeoja tasossa 2 ylärinteen kivirivin kohdalla kuvattu itä-kaakosta.
- 33-34. Koeojan luoteisosa tasossa 2 kuvattu itä-kaakosta.
35. Koeojan keskiosa tasossa 2 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan koillispuolelta.
- 36-45. Kaivausalue tasossa 2 kuvattu valokuvaustikkailta alueen länsikulmasta (vrt. tasokartta).
- 46-49. Oja ja siihen liittyvät kiveykset kaivausalueen leikkauksessa tasossa 2 kuvattu etelä-lounaasta.
50. Kaivausalueen itäkulma tasossa 2 kuvattu länsi-lounaasta.
51. Koeojan kaakkoispää tasossa 2 kuvattu kaakosta.
52. Kaivausalue tasossa 2 kuvattu idästä.
53. Koeojan kaakkoispää tasossa 2 kuvattu luoteesta.

jatkuu seuraavalla sivulla

jatkoa edelliseltä sivulta

- 54-55. Koeojan kaakkoispää tasossa 3 kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan lounaispuolelta.
56. Koeojan kaakkoisosassa tasossa 3 kuvattu luoteesta.
- 57-62. Kaivausalue kiveyksen poiston jälkeen kuvattu valokuvaustikkailta alueen länsikulmasta.
- 63-64. Koeojan kaakkoispäästä paljastuneet kuopanteet kuvattu n. 2 m:n korkeudelta koeojan lounaispuolelta.
65. Koeojan kaakkoispäästä paljastuneet kuopanteet kuvattu luoteesta.
- 66-70. Koealue 3 tasossa 2 kuvattu valokuvaustikkailta etelästä (vrt. tasokartta).
71. Koeojan kaakkoispään kuopanteet kuvattu koillisesta.
72. Koeojan kaakkoispään kuopanteet kuvattu luoteesta.
- 73-74. Koeojan kaakkoisosassa kuopanteineen kuvattu luoteesta.
75. Koeojan kaakkoisosan kuopanteet kuvattu n. 2 m:n korkeudelta luoteesta.
76. Kuopanne sekä mahdollinen paalunjälki ruudussa k/4 kuvattu n. 1 m:n korkeudelta niiden luoteispuolelta.
- 77-78. Mahdollinen paalunjälki ruudussa k/4 kuvattu suoraan ylhäältä.
79. Mahdollinen paalunjälki leikkauksena kuvattu luoteesta.
80. Koealue 4 tasossa 2 kuvattu kaakosta.

* * *

8. Ojan kiveys tasossa 1 kuvattu valokuvaus-
tikkailta alueen länsikulmasta.

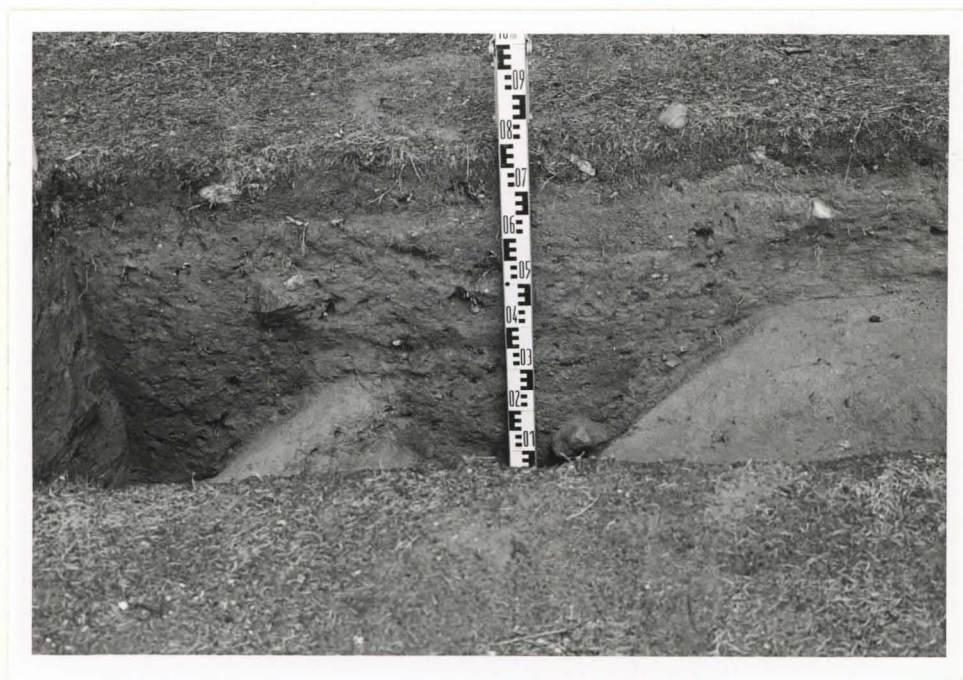
49. Oja ja siihen kuuluvat kiveykset kaivaus-
alueen leikkauksessa tasossa 2 kuvattu
etelälounaasta.

33. Ylärinteen kivirivi koeojan luoteisosassa tasossa 2 kuvattu itäkaakosta.

24. Koealue 3 tasossa 1 kuvattu valokuvaustik-
kailta etelästä.

71. Koeojan kaakkoispään kuopanteet kuvattu koillisesta.

77. Mahdollinen paalunjälki ruudussa k/4 kuvattu suoraan ylhäältä.

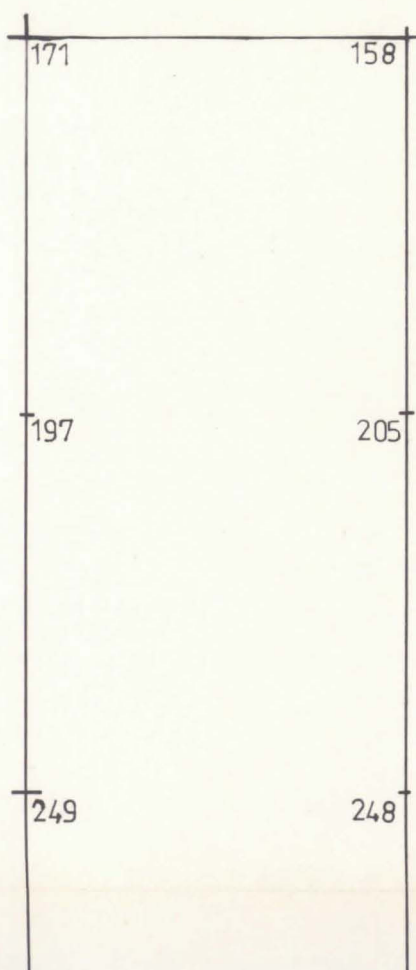
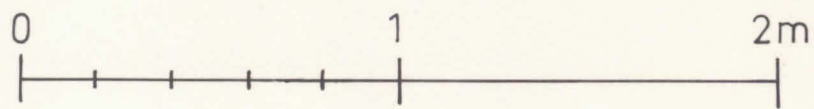
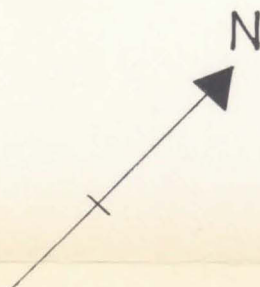
PIIKKIÖ, HUTTALA, HUTTALANMÄKI 1985

Koelue 4

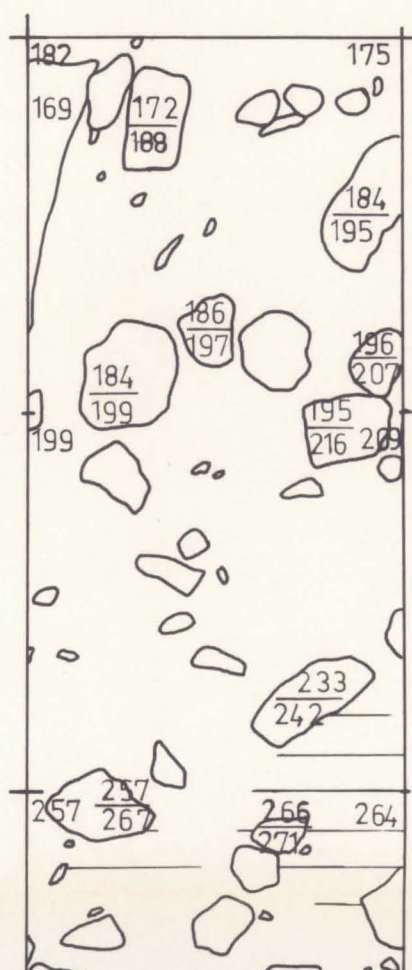
MK 1:20

VI₁ 254

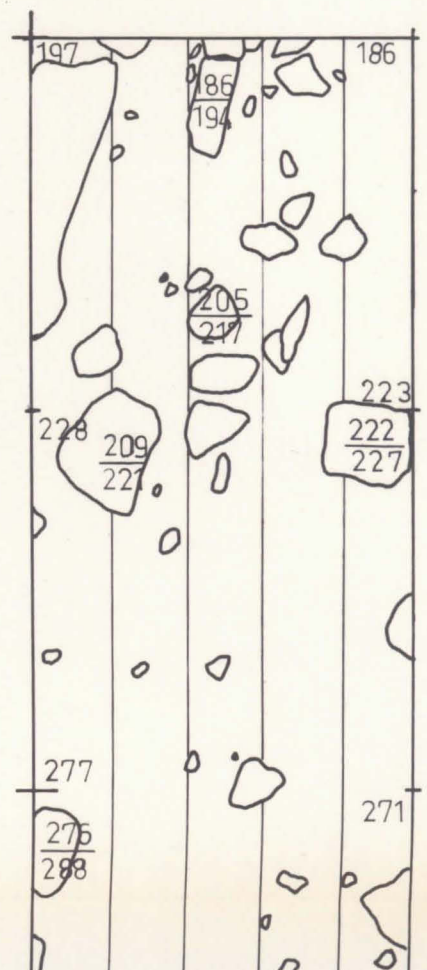
Kp 24,45 m mpy

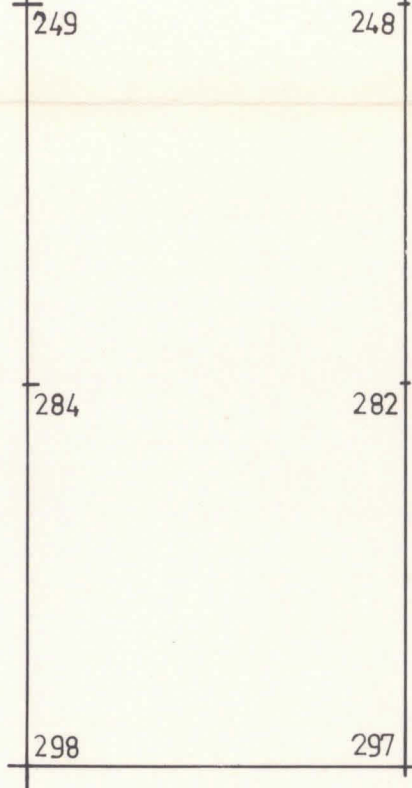
j

j

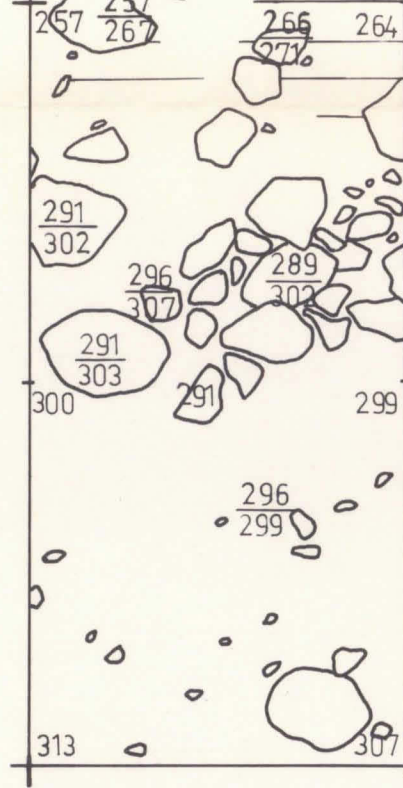

j

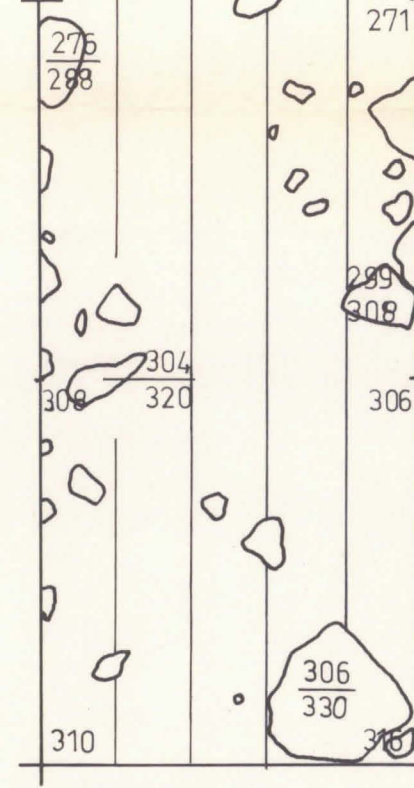
29
Pintavaaitus

i

29
Taso I

i

29
Taso II

i